

שנים אוחזין פרק ראשון בבא מציעא ז.

עין משפט
נר מצוה

אלא מאי איס נד למימר. למה לא חייבונו לעשר ממה נפשו: עשירי ודאי. הצריך הכתוב לעשר ולא הצריך לעשר את הספק וכל עשירי שנכנס ספק הן שאפי"ל יאל הפטור בחמשי שוב אין העשירי קרוי עשירי אלא תשיעי שהפטור אינו מן העשירי.

העשירי הספיקות נכנסין לדיר להטעם: ספק פדיון פטר חמור. טלה שהופרש על ספק פטר חמור שאפילו הוא פטר חמור ודאי אין בטלה זה של פדיון משום קדושה: עשרה שוין. לאפקועי אסוריהו למשרי להו בעבודה: עובדא הוה צי רב חסדא ורב חסדא צי רב הונא. מעשה היה ודאי לפני רב חסדא ורב חסדא הביאו לפני רב הונא: שאינו יכול להוציאו כו'. והאי נמי דחזינן ליה דאין יכול להוציאו דיינין שאין לו ראה דדבר אין הקדשו קדוש: הא יכול להוציאו כו'. בתמיה: שאינה נרשום. והא סתם גזילה יכולין להוציאו דיינין הוא: במסותא מטלטלין. כגון גיגית: מקדשה. דכל היכא דלמינא נרשום מריה קיימא דקרקע אינה נגזלת ושפיר פשיטנא מהא דאי הוה ליה ראה עלה הקדשו הקדש: צר מערבא. מחאך ישראל: מחוי ליה. מראה נאכזבמותי כלפי מעלה: נדרשנא.

נגדנא נכשני ראשין שקורין צריני"ש: ש"מ. מדקתני עד מקום שידו מגעת קנו לו: קני מורא. של קונה שקורין צו קנין: כיון דתפיס ציה. מקנה שלש על שלש קרינא ציה ושלף איש נעלו ונתן לרעהו: ודמאן דפסיק דמי. וקניניה מקנה והמכר נקנה צו ללוקח. ודוקא נקט שלש על שלש דכתיב (ד' רות) נעלו וצדק מנשל אכזבמות וכל כד נגד הוא כדלשכתן גבי טומאה: גט צידה. שנתנו לה: ומשיחה. שקשור זה צידו אס יש כח נאותו חוט שיכול לנתקו לגט מידה ולהביאו אצלו: אינה מגורשת. אלמא לאו נתינה היא: כריתוס. הדלה שהיו מובדלים זה מזה והרי אגודים הם צמות זה: אס היסא טלים מוחבבים. כלומר אפילו היא מוחבבת חולקים: פלוג כי. לרומזה ויהא הוה נאכזבמות: קא משמע לן דא"ל כו' פלוג. לאורכה: שנים אדוקים בשטר. המלוה והלוה: שלך הוא ופרעטיו לך. והחזרת לי וממני נפל: יתקיים השטר בחותמיו. קס"ד דכי קאמר אס השטר כשר שיקיימוהו חותמיו לומר כגד ידיו הוא הרי הוא בחזקתו: נפל השטר ליד דיין. משמע דהכי קאמר אס מלא דיין לא יוציאו אותו עולמית מיד דיין ולקמן פריך מאי שאל דיין מאינשי דעלמא: וגבי ליה מלוה כוליה. בתמיה: צמקוס. שכתוב צו הנפק שילא ככר צב"ד והעידו עדים על

חותמת ידן וכוונתן הדיין צו שטרך דגן נפק קדמנא ואסידו פלוגי פלוגי על חותמת ידיהו ואשרנוהו וקיימנוהו כדחוי: כולי עלמא ל"פ דיתלוקו. דכי אמרין דיתקיים השטר בחותמיו לא למגבי מלוה כולו קאמר אלא למגבי פלגיה. ופלוגמיהו כשאני מקיים רבי סבר אף על פי שהלוה מודה ליה שכתב שטר זה ולוה לו מעות צריך המלוה לקיימו בחותמיו ואפילו השטר צידו נאמן הלוה לומר פרעתיך דכל זמן שאני מקיים מאן קמשי ליה שטרך ליה שמודה לו שכתבו הא אמר דפריע אצל משהשטר מוחזק על פי עדין אין הלוה נאמן לומר פרעתי. הלכך זה ששניהם מוחזקים אי מקיים ליה מלוה צעדות משאי ליה שטר מעליא אין הלוה נאמן באמירתו אלא על ידי חזקה זה שאדוק צו והרי הוא כשאר מציאה פלוגי: ואי לא לא פלוג. שאפילו כולו ציד המלוה נאמן הלוה לומר פרעתי: מאי

בנימין שבקצותיה וכן הנקראים כרכשתא. ופשוטה היא. דייק רב (אש"י) [משרשיא] מינה מדקתני זה נוטל עד מקום שידו מגעת ש"מ דהאי סודרא כיון דתפיס ביה ג' אצבעות על ג' אצבעות הרי הוא קנין לתופסן ואיני דלא פסיק כמאן דפסיק דמי ולא אמרי' עד דמשך ליה כוליה לא קני ליה אלא אצ"ג דלא משך ליה כוליה קני להווא דתפס וכן הלכה. אמר רבא אם היתה טלית מוזהבת הוזהב קרוב לגבי חר ברחבה של טלית ואם יחלוקה לרחבה לשני חצאין יבא הוזהב בחלקו של אחד יכול האחד לומר לו שביעני לאורכה בחלקי חר שכתב טלית ובהוב והדין עמו: ת"ר שנים אדוקין בשטר כו' אסיק' בשטר מקיים דברי הכל יחלוקו. ושאינו מקיים ומלוה אמר שיהי הוא ונפל ממני ומצאתי ולוה אמר שיהי היה ופרעתיך ונתתי לך [וממני נפל] אם נתקן בחותמיו שילוקו דברי ר' קסבר קסבר מודה בשטר שכתבו שילוקו לקיימו קר"ל כרבי. רשב"ג אמר שאין יכול

בנימין שבקצותיה וכן הנקראים כרכשתא. ופשוטה היא. דייק רב (אש"י) [משרשיא] מינה מדקתני זה נוטל עד מקום שידו מגעת ש"מ דהאי סודרא כיון דתפיס ביה ג' אצבעות על ג' אצבעות הרי הוא קנין לתופסן ואיני דלא פסיק כמאן דפסיק דמי ולא אמרי' עד דמשך ליה כוליה לא קני ליה אלא אצ"ג דלא משך ליה כוליה קני להווא דתפס וכן הלכה. אמר רבא אם היתה טלית מוזהבת הוזהב קרוב לגבי חר ברחבה של טלית ואם יחלוקה לרחבה לשני חצאין יבא הוזהב בחלקו של אחד יכול האחד לומר לו שביעני לאורכה בחלקי חר שכתב טלית ובהוב והדין עמו: ת"ר שנים אדוקין בשטר כו' אסיק' בשטר מקיים דברי הכל יחלוקו. ושאינו מקיים ומלוה אמר שיהי הוא ונפל ממני ומצאתי ולוה אמר שיהי היה ופרעתיך ונתתי לך [וממני נפל] אם נתקן בחותמיו שילוקו דברי ר' קסבר קסבר מודה בשטר שכתבו שילוקו לקיימו קר"ל כרבי. רשב"ג אמר שאין יכול

ולא עשירי ספק. אין להקשות אינטרין קרא למעוטי ספיקא כדפריך במסכת חולין (דף כז: ד"ה אינטרין):

מפריש עליה עשרה שוין. מינה דפס"ק דכורות (דף יא. וס) אמרי' דשה אחד פטור כמה פטרי חמורים ומה צריך

עשרה שיים ותו מאי קא משמע לן מתני' היא הספיקות נכנסין לדיר להטעם ותו צריך דלמר משמע לן צריך להשמיעו דהן שלו פשיטא כיון דמעשך דהן שלו דלוי היו של כהן לא היה מעשך דהוה להו כלקוח דתנן (שם דף נה:) הלכות והינתן לו צמחנה פטור ואי קמ"ל דאע"ג דמעשך עדיין של שלו פשיטא דמעשך צמח של צללים הוא:

בחו"ר אבהו והשאר בשבועה. [א] נראה דלא גרסי' והשאר

דאף צמה שידו מגעת ישבע כיון דמתקנה השבועה שלא יהא אדם הולך ותוקף מעטס זה ישבע אף צמה שהוא תופס ומכל מקום שפיר מוכח בצמון דצמין מאי דתפיס כמאן דפסיק דמי כיון דהכא לאחר שצוה נוטל כל מה שהוא תופס אפילו יותר ממחצה והשבועה היא צמיל הטענה ומפני התקנה: אם יבוא לנתקו. נראה דאם הייתה ידה פתוחה צמעת שנתן גט

לידה ונאשרה המשיחה שידו וקפלה ידה צמחן שאם מושך המשיחה לא יוכל להוציאו אצלו שאינה מגורשת שהרי כשנתן צידה קודם שקפלה ידה היה יכול להוציאו אצלו והקפלה לא עשה הוא אלא היה והוא כעלי גיטין מעל גבי קרקע דאינה מגורשת דלא קרינן ציה ונתן צידה והכא דקאמר אס אינו יכול להוציאו אצלו דמגורשת כגון שהיתה ידה קפלה והוא תפס צידה כל קצות שאם ימשוך המשיחה לא יצא הגט אצלו ור"ת

(נמי) פירש אס הגט כדל כל קצות שאם רוצה למשוך הגט אליו נתקן המשיחה מגורשת ומיירי צידה פתוחה ולא קפלה ולא עשתה שום דבר: מאי

היתה טלית מוזהבת חולקין פשיטא לא צריכא דקאי דהבא בי מצעי הא נמי פשיטא לא צריכא דמיקרב לגבי דחד מהו דתימא דא"ל פלוג הכי קמ"ל דא"ל מאי חזית דפלגת הכי פלוג הכי: ת"ר שנים אדוקין בשטר מלוה אומר שלי הוא ונפל ממני ומצאתי ולוה אמר שילך הוא ופרעתיך לך יתקיים השטר בחותמיו דברי רבי רשב"ג אומר יחלוקו נפל ליד דיין לא יוציאו עולמית ר' יוסי אומר הרי הוא בחזקתו אמר מר יתקיים השטר בחותמיו וגבי ליה מלוה כוליה ולית ליה מתני' שנים אוחזין כו' אמר רבא אמר רב נחמן ב"מקיים דברי הכל יחלוקו כי פלוגי בשאינו מקיים רבי סבר ל"מורה בשטר שכתבו צריך לקיימו ואי מקיים ליה פלוג ואי לא מקיים ליה לא פלוג מאי טעמא חספא בעלמא הוא מאן קא משוי ליה להאי שטרא לוח הא קאמר דפריע ורבי שמעון בן גמליאל סבר מודה בשטר שכתבו אין צריך לקיימו ואע"ג דלא מקיים ליה יחלוקו נפל ליד דיין לא יוציאו עולמית מאי

בנימין שבקצותיה וכן הנקראים כרכשתא. ופשוטה היא. דייק רב (אש"י) [משרשיא] מינה מדקתני זה נוטל עד מקום שידו מגעת ש"מ דהאי סודרא כיון דתפיס ביה ג' אצבעות על ג' אצבעות הרי הוא קנין לתופסן ואיני דלא פסיק כמאן דפסיק דמי ולא אמרי' עד דמשך ליה כוליה לא קני ליה אלא אצ"ג דלא משך ליה כוליה קני להווא דתפס וכן הלכה. אמר רבא אם היתה טלית מוזהבת הוזהב קרוב לגבי חר ברחבה של טלית ואם יחלוקה לרחבה לשני חצאין יבא הוזהב בחלקו של אחד יכול האחד לומר לו שביעני לאורכה בחלקי חר שכתב טלית ובהוב והדין עמו: ת"ר שנים אדוקין בשטר כו' אסיק' בשטר מקיים דברי הכל יחלוקו. ושאינו מקיים ומלוה אמר שיהי הוא ונפל ממני ומצאתי ולוה אמר שיהי היה ופרעתיך ונתתי לך [וממני נפל] אם נתקן בחותמיו שילוקו דברי ר' קסבר קסבר מודה בשטר שכתבו שילוקו לקיימו קר"ל כרבי. רשב"ג אמר שאין יכול

בנימין שבקצותיה וכן הנקראים כרכשתא. ופשוטה היא. דייק רב (אש"י) [משרשיא] מינה מדקתני זה נוטל עד מקום שידו מגעת ש"מ דהאי סודרא כיון דתפיס ביה ג' אצבעות על ג' אצבעות הרי הוא קנין לתופסן ואיני דלא פסיק כמאן דפסיק דמי ולא אמרי' עד דמשך ליה כוליה לא קני ליה אלא אצ"ג דלא משך ליה כוליה קני להווא דתפס וכן הלכה. אמר רבא אם היתה טלית מוזהבת הוזהב קרוב לגבי חר ברחבה של טלית ואם יחלוקה לרחבה לשני חצאין יבא הוזהב בחלקו של אחד יכול האחד לומר לו שביעני לאורכה בחלקי חר שכתב טלית ובהוב והדין עמו: ת"ר שנים אדוקין בשטר כו' אסיק' בשטר מקיים דברי הכל יחלוקו. ושאינו מקיים ומלוה אמר שיהי הוא ונפל ממני ומצאתי ולוה אמר שיהי היה ופרעתיך ונתתי לך [וממני נפל] אם נתקן בחותמיו שילוקו דברי ר' קסבר קסבר מודה בשטר שכתבו שילוקו לקיימו קר"ל כרבי. רשב"ג אמר שאין יכול

תורה אור השלם

1 וכל מעשר בקר וצאן כל אשר תעבר תחת השקט העשירי יתתה קדש ליהודי.
2 ואת לפנים בשראך על הגאולה ואל התמורה לקים כל דבר שלף איש נעלה ונתן לרעהו ואת העשרה בשראך: רות ד

גליון הש"ס

גב' בבסותא מירקעי. קסה ל' הא שיקר המילק צו מטלטלין למקרקעי דמטלטלין נגזל וקס ל' צמחיה דגולן מקרי אט צמחיה דהגולן אצל קרקע אינה נגזלת ולא קס צמחיה דגולן. א"כ דמטלטלין ונזל בלא קנין דלא קס צמחיה דהגולן ואינו חייב בחטיותו ודלמא צמ"ק עט ע"א צמחיה דהגולן צמחיה דהגולן דהגולן נמו דלמא דדי הוא וליא קסן יכול להקדשו וצ"ע: שני הרה בריתות בעינן עיין במטות ל' ע"ב מות' ד"ה וליא נאלי: רשב"ג דבבא ובר' רבלי בעינן עיין לקמן מו ע"א ובמות' ד"ה לאפקועי:

הגהות הגר"א

[א] תוס' ד"ה מחוי נראה כי. י"ב והרמב"ם אל כחב כן אלא ע"י נגזלת אצל ר"ש הוכיח דכדרי מות' ע"פ:

מוסף רש"י

עשרה ספק פטרי חמור. כגון שהיה לו עשר חמורות וילדו סולן וזר ומקנה. מפרש עליהן עשרה שוין. לאפקועי לאסוריהו. ומעשרן. לשון כשאר הכמות חולין ודחן שול. והמעשר קרב שלמים והוא אכילת דנין שלם מעשר חמור (בבב"א יא.) גט בידה ומשיחה ביד. שנתה לה ואלה המשיחה עדיין צידו. חוט שהגט קשור בו. לנ"ל צמ"ק (בבב"א יב) יתקיים השטר בחותמיו. ונובה ליה מלה כוליה ודמכמשתין טעמא לקמן (בבב"א יב ע"ב).

ולית ליה מתני' שנים אוחזין כו'. יתלוקו, והכא נמי יבנה מ"י חוב הכתוב בשטר ולא יומר (שם). במקוים. בהנפק. דברי הכל יחלוקו. טעם עלמא לא פלוגי דפלוגי צין שניהם כיון משמטו דשנים אוחזין (שם). ואי מקיים ליה פלוג. כלומר אף ש משנה צמחיה ממת מ"י חוב ששטר ואדוק פלוג יפקוד בשביל תפיסת הלוה שדוק עמו בשטר (שם). מודה בשטר שכתבו. לוח שהיה בשטר שכתבו ועל פני מחמתו העדים, אין צריך לקיימו. אין המלוה צריך לקיימו צעדים התחומים בו. שאין הלוה לומר פרעתי, ולא אמרין דהאי הפס שאמר הוא הפס שהמיר. דמכיון שאמר כשר היה הרי הוחסו השטר, וכו' אמר פרעתי לא מתיבא. שהרי ציד המלוה הוא (בבב"א יב). מלאך שהלוה מודה ששטר חוב שהולא עליו שטר אמר, אין המלוה צריך לומר לאמר העדים התחומים בו ולטעם על חותמיו ולקיימו (לקמן ע"ב). דכיון דמדה שכתבו ולוה צו הרי הוא כשאר קיימיו חותמיו ונובה על זמן שמוציאו (שבת ע"ב).